

מחקר: חוק סימון מחירים - בחו"ל מקפידים פחות

מחקר השוואתי: חוק סימון מחירים הקיים בישראל מחמיר עם היצרנים בישראל יותר ממרבית החוקים המקבילים במדינות מפותחות אחרות. עורך המחקר: החוק בארץ הביא לעליית מחירים של 4%

תני גולדשטיין

11:50 , 04.01.05

חוק סימון מחירים - בחו"ל דווקא מקפידים פחות: חוק סימון מחירים במתכונתו הקיימת בישראל מחמיר עם היצרנים יותר ממרבית החוקים המקבילים במדינות מפותחות אחרות. כך עולה ממחקר השוואתי בינלאומי שערך הפרופ' דניאל לוי, מומחה לצרכנות מאוניברסיטת בר אילן, שהוצג היום (ג') בכנס של משרד התמ"ת בירושלים.

על פי מחקרו של לוי כל המדינות המפותחות מקיימות חוק המחייב את היצרנים לסמן מחירים, אך במרבית המדינות אין חובה לסימון המוצרים על המדף. חוק סימון מחיר על כל פריט קיים כיום רק בישראל, בפיליפינים, בתשע מדינות ובמספר רשיות מקומיות בארצות הברית ובחבל קוויבק בקנדה. באירופה החוק אינו מחייב הצגת מחיר על פריטים, ובחלק ממדינות האיחוד יש ליצרנים אופציה לשים תווית מחיר על כל פריט במקום על המדף.

לוי ציין, כי לפי המחקר סימון מחירים על גבי כל מוצר גורם לעליית מחירים עקב העלות שלו. לדביו, בארה"ב הדבר הביא לעליית מחירים של 10%, ובארץ זה תרם לעליית מחירים של 4%.

בארצות הברית ובקנדה קיימים במספר מקומות חוקים המאפשרים למוכרים לתת לקונים סורקים לשימוש עצמי כדי שהקונים עצמם יוכלו לבדוק את המחיר, וכדי שלא ייווצר בלבול. מדינות המערב מעניקות פטורים רחבים ליצרנים ולסוחרים מסימון מחירים: חנויות עם שלושה עובדים או פחות בארצות הברית פטורות מסימון מחירים, חנויות עם מכירות של פחות מ-3 מיליון דולר פטורות, וכך גם מוצרים בתפזורת, מוצרים קטנים ומוצרים עם חיי מדף קצרים.

במקומות מסויימים בארצות הברית, מוענק פטור מחובת סימון מוצרים ליצרנים שעמדו בחובה הזאת במשך זמן מה בביקורות נקודתיות של משרד התמ"ת המקורי ראו שהן מדייקים במחיריהם. "השוק התחרותי בארצות הברית מביא לכך שלאנשים יש אמון במחירים שגובה המערכת. הם לא חוששים שהיצרן ירמה אותם. הדאגה העיקרית שלהם היא שלא יהיה דיוק במחירים בקופה של הסופר מרקט. ולכן מבחינתם ברגע שהמוכר הוכיח את עצמו במשך זמן מה הוא פטור מסימון מחירים.

עם זאת, לוי מציין כי הקנסות בארה"ב ובאירופה למי שעובר על החוק הם הרבה יותר כבדים והפיקוח והאכיפה נוקשים בהרבה. הוא הביא כדוגמה רשתות ששילמו קנס של 200 מיליון דולר.

לוי אמר עוד, כי כמעט כל מדינות המערב, לעומת זאת, מחייבות את היצרנים להציג מחירים בהשוואה למשקל המוצרים. למעשה ישראל ודרום קוריאה הן היחידות, על פי המחקר של לוי שפטורות את היצרנים מהחובה הזאת. על פי המחקר של לוי מאמצות יותר ויותר רשתות בארצות הברית טכנולוגיות חדשות שמאפשרות ללקוחות לבדוק את מחירי המוצרים בעצמם.

רשתות מסויימות מספקות סורקים לשימוש עצמי; רשתות אחרות מספקות ללקוחות עגלה עם מונה אוטומטי שמאפשר להם לעקוב תוך כדי הקנייה אחרי הסכום המצטבר שהם מוציאים. ברשתות מסויימות ויתרו לגמרי על הקופאית, במקום קופאית התקינו קופה רושמת שבה הלקוח מעביר את המוצר בעצמו ובדוק את המחיר באמצעות סורק לשימוש עצמי.

"כל נושא סימון המחירים החל בשנות ה-70 עם המצאת הברקוד כאשר התברר לפתע שהמדבקות

מחקר

חוק סימון המחירים: בחו"ל זה אחרת צילום: שאול גולן

הישנות הן מיותרות". אומר לוי "עם פיתוח הטכנולוגיות החדשות לבדיקה עצמית של המחירים מתעורר מחדש בארצות הברית ויכוח באשר לנחיצותו של החוק".

לדברי לוי מתקיים בימים אלה ממש דיון מחודש על חוק סימון מחירים במספר רב של מדינות בארצות הברית. במדינת מישигן, לדבריו, החוק כמעט מבוטל מדי שנה אבל בלחץ של היצרנים אבל ארגוני הצרכנים מצליחים שוב ושוב לטרפד את ביטול החוק.

קישורית למאמר באתר **Ynet**: <http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3028118,00.html>